

Een gemeente kan mondiale milieuproblemen niet alleen oplossen, maar steden en gemeenten blijven wel een cruciaal bestuursniveau als het op milieu en natuur aankomt. Ze kunnen het verschil maken door ruimte te creëren voor grote aaneengesloten natuurgebieden, riolen aan te leggen en te onderhouden, een kernversterkend ruimtelijke beleid te voeren en energieverstopping aan te pakken.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2012

MEMORANDUM VAN DE MILIEUBEWEGING

natuurpunt

Bond Beter Leefmilieu
KOEPSEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen...

Wim Van Gils,
diensthoofd beleid Natuurpunt.
Foto Jan Vanwinckel

Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu vragen de lokale mandatarissen om in de komende zes jaar mee aan de kar te trekken voor een ambitieus en duurzaam beleid. Een beleid dat kiest voor een doordachte ruimtelijke ordening, zuiver water, robuuste natuur dicht bij huis en ambitieuze energie- en klimaatdoelstellingen.

Tijd voor een gesprek met Wim Van Gils, beleidsverantwoordelijke bij Natuurpunt.

Wim, waarom is het belangrijk om met een verkiezingsmemorandum naar buiten te komen?

Wim: In oktober zijn het de zesjaarlijkse provincie- en gemeenteraadsverkiezingen, maar nu al worden de partijprogramma's geschreven. Dringend tijd dus om onze standpunten bekend te maken aan de lokale politici, aan het gemeentebestuur en aan alle gemeentebewoners. De natuurbudgetten staan extra onder druk door een combinatie van factoren, denk maar aan de economische crisis en de financiële problemen van de gemeentelijke holding bijvoorbeeld, maar ook door een gewijzigd Vlaams beleid. Gemeentes zullen na 2012 moeten werken met een strategisch meerjarenplan en – begroting die gelden voor de volledige legislatuur en alle beleidsdomeinen omvatten, ook dat van milieu- en natuur. Daarnaast is er de interne staatshervorming, waarmee de Vlaamse overheid wil komen tot een betere taakverdeling tussen gewest, provincies en gemeenten. Zo werd beslist om de

Samenwerkingsovereenkomst (SO) Leefmilieu, die loopt tot en met 2013, niet te verlengen. Voor heel wat gemeenten is de SO de basis voor hun milieubeleid. Dat betekent dat een deel van de steun wegvalt die hielp het natuurbudget op peil te houden. Om er voor te zorgen dat natuur en milieu geen dode letter blijven in de bestuursakkoorden die na de verkiezingen zullen tot stand komen, is het belangrijk zich als natuur- en milieubeweging in het verkiezingsdebat te mengen.

Wat zijn onze prioriteiten?

Wim: Voor Natuurpunt is vooral van belang dat er meer ruimte komt voor natuur en biodiversiteit, voor zuiver water en levende rivieren. Dat alles veronderstelt een aangepaste ruimtelijke ordening.

Om hier even op in te gaan: Vlaanderen is helaas geen toonbeeld van ruimtelijke orde. Lintbebouwing, baanwinkels, verspreide bewoning, problematisch gelegen verkavelingen,... Die slechte ruimtelijke ordening zorgt voor heel wat milieuproblemen, zoals de achteruitgang van natuurwaarden door versnippering, een slechte waterkwaliteit o.a. door de hoge kosten voor riolering, onvoldoende ruimte voor rivieren enz. Gemeentebesturen hebben belangrijke bevoegdheden om de ruimtelijke ordening in een andere richting te sturen. De meeste gemeenten beschikken over een eigen ruimtelijk structuurplan, met een lange termijnvisie voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Het komt er in de volgende legislatuur op aan

die visie en die plannen eindelijk op het terrein waar te maken. Vandaar dat wij onze afdelingen oproepen om op basis van de concrete situatie in hun gemeente aan de lokale partijen voorstellen te doen die kunnen opgenomen worden in de partijprogramma's. Natuurpunt stelt hen een voorbeeldenboek ter beschikking met succesvoorstellen voor meer natuur en een handleiding voor het voeren van de campagne.

In tegenstelling tot andere domeinen blijft natuur in Vlaanderen een zorgenkind. Hoe overtuig je de lokale politiek om zelfs in tijden van crisis in natuur te investeren?

Wim: *Natuur is niet alleen mooi en rustgevend, ze is ook een belangrijke leverancier van goederen en diensten. Ze voorziet ondermeer in grondstoffen, voedsel, zuivere lucht en water, bescherming tegen natuurrampen, rust en ontspanning. Deze functies noemen we ecosysteemdiensten. Hoe rijker de biodiversiteit, hoe robuuster de ecosystemen en hoe meer schokken ze kunnen opvangen. Biodiversiteit is een soort levensverzekering voor elk van ons. Maar planten en dieren sterven aan een steeds sneller tempo uit, met een groot ecologisch, cultureel én economisch verlies tot gevolg. Daarom is Europa nogmaals het engagement aangegaan om ditmaal tegen 2020 het biodiversiteitsverlies te stoppen.*

Als we het biodiversiteitsverlies willen stoppen dan zullen we in de volgende jaren werk moeten maken van grotere, aaneengesloten natuurgebieden. De gemeente kan terreinbeherende verenigingen ondersteunen bij de aankoop en het beheer van natuurgebieden of zelf terreinen aankopen om in te richten als natuurgebied. Maar de natuur laat zich niet opsluiten; daarom is het belangrijk om ook buiten natuurgebieden plaats voor natuur en groen te maken. Bijvoorbeeld door biodiversiteitinitiatieven te ondersteunen in het landbouwgebied, door wegbermen ecologisch te beheren en straatgroen te stimuleren zoals ook Natuurpunt Oost-Brabant voorstelt in haar campagne Natuur in stad en dorp. Op die manier creëer je stapstenen voor soorten.

Geen levende natuur zonder water. Wat zijn onze prioriteiten op dat vlak?

Wim: *In uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water willen we overal proper water en een goede ecologische toestand tegen 2015. Dé basisverantwoordelijkheid van gemeenten in dit verhaal is de aanleg, het onderhoud en het functioneren van het rioolstelsel. Daarbij is het cruciaal om in te zetten op afkoppeling, infiltratie en hergebruik van water om overstroming en verdroging tegen te gaan.*

Maar proper water alleen maakt nog geen levende beek. Waterlopen moeten letterlijk kunnen 'ademen'. Daarvoor is genoeg ruimte én een groen jasje in plaats van een betonnen harnas nodig. Op veel plaatsen is er nood aan bijkomende ruimte voor water om schade door overstromingen te voorkomen. Het recente verleden heeft pijnlijk aangetoond dat de gemeenten de watertoets ernstig moeten nemen en geen bebouwing meer

zouden mogen toelaten in overstromingsgebied. Valleigebieden dienen hun winterse overstromingsfunctie terug te krijgen. Verder kan de gemeente nog inzetten op een erosiebestrijdingsplan met de focus op brongerichte maatregelen zoals niet-kerende bodembewerking en directe inzaai. Ook maatregelen als bufferstroken, erosiepoelen en grasstroken kunnen aangemoedigd worden.

Conclusie?

Wim: *Aan de slag, zou ik zeggen. Maak onze standpunten kenbaar, onderneem actie, organiseer debatten, ga na wat de verschillende partijen in hun programma opnemen en hou daar rekening mee bij je stemgedrag, en probeer na de verkiezingen voor jouw gemeente de juiste prioriteiten te laten opnemen in het nieuwe bestuursakkoord.*

**Voor het volledige memorandum:
zie www.natuurpunt.be/verkiezingen**

